

МОНГОЛЫН ОЛОН УЛСЫН БА ҮНДЭСНИЙ СПОРТЫН АРБИТР

www.sportarbitration.mn

МОНГОЛЫН ОЛОН УЛСЫН БА ҮНДЭСНИЙ
СПОРТЫН АРБИТР

Спортын арбитрын шийдвэр гаргах, шийдвэрийн хүчин төгөлдөр байдал

Спортын арбитрын шийдвэр гаргах эрх зүйн сурвалж

1 . Олон улсын спортын арбитрын шүүхийн дүрэм /2023.02.23.ны өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөгдсөн Швейцарь улс, Женев хот/

а/ Спортын маргаан шийдвэрлэх эрх бүхий байгууллагуудын дүрэм хамтарсан шийдвэр

б/ Энэхүү дүрэмд “Хэрэг хянан шийдвэрлэх дүрэм”- ийн R59 үндсэн шийдвэр гаргах үүнийг жишиг болгох

2 . МУ-ын Иргэний хуулийн 9 дугаар зүйлийн 9.3-д “ Иргэний эрх зүйн хамгаалалтыг

шүүх, арбитр хуулиар тогтоосон журам, аргаар хэрэгжүүлнэ.” гэж хуульчилсан

3 . МУ-ын “Арбитрын тухай хууль,-ийн “Зургаадугар бүлэг
“ 42 дугаар зүйлд Арбитрын бүрэлдэхүүн шийдвэр гаргахаар
хуульчлан зохицуулсан./2017/

4 . “Спортын арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх дүрэм” – ийн
36 дугаар зүйлээр зохицуулсан. Удирдах Зөвлөлийн 2023.11.29-
ны өдрийн 23/21 тогтоолын 1-р хавсралтаар баталж, 2023.12.1-
ээс хүчин төгөлдөр хэрэгжиж эхэлсэн.

Спортын арбитрын шийдвэрийн төрөл

Спортын арбитрын шийдвэр нь 2 төрөлтэй байна . Үүнд :

а/ Маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцын, б/ Үндсэн шийдвэр гэсэн :

Маргааны хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцын шийдвэрүүд :

А / Спортын арбитрын дүрмийн 24 дүгээр зүйлд “ Арбитрын ажиллагааны явуулах журмыг тодорхойлох “ шийдвэр

Б / Маргаанд гуравдагч этгээд оролцуулахаар талуудаас болон сонирхогч этгээдийн гаргасан хүсэлтийг шийдвэрлэх /28 дугаар зүйл/

В / Маргаан хянан шийдвэрлэх явцад хэргийн бодит байдлыг тогтооход зайлшгүй ач холбогдол бүхий шинжээчийн дүгнэлт, үзлэг, туршилт гэх мэт нөхцөлийг тогтооход гаргах шийдвэр : / 29,30 дугаар зүйлүүд /

Г / Спортын арбитрын Үндсэн шийдвэр

Спортын арбитрын шийдвэрүүд гаргах эрх зүйн хэм хэмжээ

- 1 . “Маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцын шийдвэрт “ процессын “
- 2 . Спортын арбитрын “Үндсэн шийдвэрт “ материаллаг “ хэм хэмжээг хэрэглэнэ.

Маргааны явцын ба үндсэн шийдвэрийн бүтэц :

- 1 . Маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцын шийдвэр нь :
    - а / “Заавал гаргах “ Арбитрын ажиллагаа явуулах журам тодорхойлох” шийдвэр
- Үүнд :
- 1 . Арбитрын бүрэлдэхүүнийг татгалзах оролцогчидын хүсэлт байгаа эсэх
  - 2 . Спортын арбитрт гаргасан нэхэмжлэл нь арбитрын харьяалалтай эсэх
  - 3 . Бусад нь дүрмийн 24,25,26, 27,33 дугаар зүйлд заасан асуудлуудыг оролцогчидын саналыг харгалзан арбитрын бүрэлдэхүүний хамтын тохиролцоотойгоор арбитрын бүрэлдэхүүн шийдвэрлэж , шийдвэрт оролцогчид болон арбитрын бүрэлдэхүүн гарын үсэг зурна.

4 . Энэхүү шийдвэрт оролцогчид гомдол гаргах эрхгүй байна.

б / Үндсэн шийдвэр нь :

1 . Удиртгал

2 .Тодорхойлох

3 . Шийдвэрлэх /үндэслэх/

4 . Шийдвэрлэсэн нь гэсэн хэсгээс бүрдэнэ.

Шийдвэрийн хүчин төгөлдөр байдал :

1 . Спортын арбитрын шийдвэр хүчин төгөлдөр байх үндэслэлүүд :

Үүнд : Олон Улсын ба үндэсний арбитрын шийдвэр нь Үндэсний ба дотоодын гэсэн ангилалтай байдаг .

А / Үндэсний арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх эрх зүйн зохицуулалт :

- Монгол Улсын Үндсэн хууль 10 дугаар зүйлийн 2
- ИХШХШ тухай хууль – ийн 184 дүгээр зүйл
- Арбитрын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т заасан үндэслэлээс бусад тохиолдолд арбитрын шийдвэр хүчин төгөлдөр хэвээр байна .
- “Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль”ийн 166.1-д заасны дагуу гүйцэтгэх баримт бичгийн дагуу арбитрын шийдвэрийг сайн дураар биелүүлээгүй гүйцэтгэх ажиллагаа хийнэ.
- “Спортын арбитрын хэрэг шийдвэрлэх дүрэм”-ийн 42 дугаар зүйлийн 42.1, 42.2 –т зааснаар зохицуулагдана.

Б / Гадаадын арбитрын хувьд :

- Хүлээн зөвшөөрч баталгаажуулсан эсэх /Recognition/ Хэрэв хүлээн зөвшөөрсөн бол гүйцэтгэх /Enforcement/ ажиллагаа дотоодынхтой адил зохицуулалттай.
- 1958 оны Нью-Йоркийн конвенцийн 3 дугаар зүйлд “хэлэлцэн тохирогч улс бүр арбитрын шийдвэрийг заавал биелүүлэх шийдвэр гэж хүлээн зөвшөөрөх бөгөөд түүнийг өөрийн улсын хэрэг шийдвэрлэх эрхийн хэм хэмжээнг баримтлан ... шийдвэрлэнэ “гэж заасан нь :
  - 1 . Заавал хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх үүрэгтэй
  - 2 . Хэрхэн, яаж хэрэгжүүлэх нь эрх зүйн тогтолцоо, соёл, уламжлал уламжлалын онцлог байдлуудтай холбоотой, нээлттэй зохицуулалт
  - 3 . Зөвхөн шүүхээр баталгаажуулсан албан ёсны шийдвэр гарч, түүнд үндэслэн гүйцэтгэх хуудас олгогдсон байх нь тухайн шийдвэр биелүүлэх үндсэн шаардлага болж байна.

МОНГОЛЫН ОЛОН УЛСЫН БА ҮНДЭСНИЙ
СПОРТЫН АРБИТР

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА